

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΣΧΕΔΙΑΖΟΜΕΝΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ

Ομιλητής: Νικόλαος Σταθόπουλος

Αθήνα 22/12/2012

Οι προτάσεις που θα ακούσετε είναι εντελώς προσωπικές και δεν απηχούν σε καμία περίπτωση τα σχέδια της πολιτικής ηγεσίας για το νέο τύπο Λύκειο τεχνικής επαγγελματικής εκπαίδευσης. Αφορούν το Τεχνολογικό Λύκειο, όπως είχε σχεδιαστεί και διαδοθεί στην εκπαιδευτική κοινότητα πριν από ένα χρόνο.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- **ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΣΧΕΔΙΑΖΟΜΕΝΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ**
- **ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΠΕΡΙ ΣΕΚ-ΣΕ**
- **ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ**

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΣΧΕΔΙΑΖΟΜΕΝΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ (1)

Γενικά

Τα σχολεία της Τεχνικής-Επαγγελματικής Εκπαίδευσης λόγω της φύσης τους είναι πλέον δαπανηρά από τα αντίστοιχα της Γενικής Εκπαίδευσης, ως εκ τούτου θα πρέπει κατά το σχεδιασμό τους να ληφθούν υπόψη μεταξύ των άλλων και τα εξής:

- η ποιότητα και η στάθμη του εκπαιδευτικού του προσωπικού, καθόσον ο βασικός συντελεστής της μαθησιακής διαδικασίας είναι ο **εκπαιδευτικός**. Τα βιβλία και ο εργαστηριακός εξοπλισμός είναι τα βοηθήματά του - τα εργαλεία του.
- η Α΄ τάξη επιβάλλεται να προσφέρει στους μαθητές πέραν των μαθημάτων γενικής παιδείας και μαθήματα **προσανατολισμού**, ώστε να επιλέξουν με ατομικά κριτήρια τομέα στη Β΄ τάξη. Τα μαθήματα αυτά σε καμιά περίπτωση **δεν πρέπει να είναι εργαστηριακά**, καθόσον θα επιβαρυνθεί το σχολείο πάρα πολύ με επιπλέον χώρους, εργαστηριακό εξοπλισμό και διπλούς καθηγητές.

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΣΧΕΔΙΑΖΟΜΕΝΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ (2)

- Το Τεχνολογικό Λύκειο όφειλε, όπως είναι ευνόητο, να είναι σχεδιασμένο και σύμφωνο με τους αναπτυξιακούς στόχους της χώρας και οι τομείς-ειδικότητές του να είναι προσαρμοσμένοι στις ιδιαίτερες ανάγκες της κάθε περιοχής λειτουργίας του.
- Το ίδιο θα έπρεπε να ισχύσει και για το περιεχόμενο του προγράμματος σπουδών των διαφόρων τομέων-ειδικοτήτων με βάση τους αναπτυξιακούς στόχους της χώρας. Πιο συγκεκριμένα, ως προς το πρόγραμμα σπουδών και κατ' επέκταση ως προς τον απαιτούμενο εργαστηριακό εξοπλισμό των διαφόρων ειδικοτήτων, πρόβαλλε η ανάγκη να μελετηθεί σοβαρά ο προσανατολισμός προς την παροχή υπηρεσιών, την επισκευή, την κατασκευή ή την παραγωγική διαδικασία κατά περίπτωση.

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΣΕΚ-ΣΕ (1)

Γενικά:

Με την ίδρυση του Τεχνολογικού Λυκείου, την ουσιαστική ελάττωση των ΙΕΚ, όπου θα φοιτούσαν κυρίως ενήλικες, και τον εξορθολογισμό των Τεχνολογικών Λυκείων δεν ήταν ορθό να λειτουργούν πολλά Σχολικά Εργαστηριακά Κέντρα (ΣΕΚ) αλλά, κυρίως, να δοθεί έμφαση στη λειτουργία Σχολικών Εργαστηρίων (ΣΕ).

- Τα ΣΕΚ είναι αυτόνομες μονάδες με Διευθυντή, Υποδιευθυντή, Γραμματεία, Υπεύθυνους Τομέων και Υπεύθυνους Εργαστηρίων Κατεύθυνσης που έχουν μειωμένο ωράριο και αμείβονται με ειδικά επιδόματα, δηλαδή επιπλέον κόστος.
- Τα ΣΕ λειτουργούν στο ίδιο το σχολείο με τους εκπαιδευτικούς του σχολείου και τον ίδιο Διευθυντή χωρίς επικαλύψεις αρμοδιοτήτων. Στην περίπτωση αυτή παρέχεται η δυνατότητα στον ίδιο εκπαιδευτικό η ανάθεση διδασκαλίας και του θεωρητικού και του εργαστηριακού μέρους των μαθημάτων, το οποίο είναι παιδαγωγικά ορθότερο.

ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΣΕΚ-ΣΕ (2)

Ειδικότερα:

Σοβαρό ζήτημα μελέτης θα πρέπει να αποτελεί η λειτουργία αυτόνομου ΣΕΚ. Αν δεν ληφθούν υπόψη ορισμένα στοιχεία από τα πιο κάτω αναφερόμενα, θα υπάρχει μεγάλη σπατάλη, αφού θα απαιτούνται επιπλέον χώροι, εργαστηριακός εξοπλισμός και εκπαιδευτικοί.

Προηγούμενη Κατάσταση: με το ν. 1566/1985 (άρθρο 10 παράγρ. 1) για τη δημιουργία ενός (1) ΣΕΚ θα έπρεπε να υπάρχουν, τουλάχιστον, τρεις (3) σχολικές μονάδες (ΤΕΛ, ΤΕΣ), δηλ. **σχέση 1:3**. Στη συνέχεια με την ίδρυση των ΤΕΕ (άρθρο 8 παράγρ. 1 του ν. 2640/1998) έγινε αλλαγή και η δημιουργία ενός (1) ΣΕΚ γινόταν με δύο (2) σχολικές μονάδες (ΤΕΕ) εκ των οποίων η μία μπορούσε να είναι ΙΕΚ, δηλ. **σχέση 1:2**. Σε κάθε περίπτωση που δεν υπήρχαν οι προϋποθέσεις αυτές, λειτουργούσε στο πλαίσιο του σχολείου Σχολικό Εργαστήριο (ΣΕ).

ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΣΕΚ-ΣΕ (3)

- Με το σχεδιαζόμενο Τεχνολογικό Λύκειο, που αποτελούσε και ενοποίηση των ΕΠΑΛ και των ΕΠΑΣ, δημιουργείται και ένα 4^ο έτος, που ονομαζόταν Τμήμα Ειδίκευσης Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (Ε.Τ.Ε.Ε.). Η ίδρυση και λειτουργία τμημάτων Ε.Τ.Ε.Ε. καθώς και η εισαγωγή και εργαστηριακών μαθημάτων στην Α΄ τάξη του Τεχνολογικού Λυκείου θα είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση των αναγκών σε εργαστήρια και θα απαιτείτο ένα ΣΕΚ για κάθε σχολική μονάδα. Αυτό θα είχε σαν αποτέλεσμα η σχέση ΣΕΚ προς Τεχνολογικό Λύκειο να είναι **1:1**.

ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΣΕΚ-ΣΕ (4)

- Με την ύπαρξη ΣΕ στο πλαίσιο λειτουργίας του Τεχνολογικού Λυκείου θα αξιοποιούνταν καλύτερα οι εκπαιδευτικοί του όχι μόνον από πλευράς ωραρίου διδασκαλίας αλλά και παιδαγωγικά. Είναι παιδαγωγικά ορθότερο ο ίδιος εκπαιδευτικός να διδάσκει το θεωρητικό και εργαστηριακό μέρος του μαθήματος.
- Επιπρόσθετα, τα ΙΕΚ, ως ολιγάριθμα και απευθυνόμενα κυρίως σε ενήλικες, δεν θα δημιουργούσαν πρόβλημα στη λειτουργία των ΣΕ σε περίπτωση συστέγασής τους. Η καλή ένταξή τους λειτουργικά και παιδαγωγικά στο απογευματινό πρόγραμμα του ΣΕ μπορούσε να καταστεί εφικτή με τη συνεργασία των Διευθυντών των δύο μονάδων.

ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΣΕΚ-ΣΕ (5)

Σε σχέση με τα ΙΕΚ:

- Τονίζεται ότι είναι ζητούμενο και απαιτείται να προχωρήσει σε εφαρμογή η συνεργασία τους με επιχειρήσεις, βιομηχανίες, κ.λπ., προκειμένου - προσανατολίζοντας προς αυτή την κατεύθυνση την κάλυψη των εργαστηριακών αναγκών τους - να καθίσταται εφικτή και η απόκτηση δεξιοτήτων των καταρτιζομένων σε πραγματικούς χώρους εργασίας. Με αυτό τον τρόπο επιτυγχάνεται καλύτερη εξειδίκευση με στόχο και την επαγγελματική απορρόφησή των σπουδαστών των ΙΕΚ. Όταν οι εργαστηριακές ανάγκες των σπουδαστών των ΙΕΚ εκπληρώνονται σε ΣΕ ή ΣΕΚ που ο κύριος στόχος τους είναι η παροχή γενικών δεξιοτήτων, δεν πραγματοποιείται επιτυχώς η πλήρης κατάρτισή τους.
- Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι δεν είναι ορθό το ΙΕΚ να συνυπολογίζεται ως χωριστή σχολική μονάδα για τη δημιουργία ΣΕΚ. Συγκεκριμένα, αν σε μια περιοχή υπήρχε ένα μόνον Τεχνολογικό Λύκειο, η παρουσία και ενός ΙΕΚ, ιδιαίτερα κάτω από τις σημερινές συνθήκες, δεν δικαιολογούσε την ίδρυση ή λειτουργία ΣΕΚ. Για την ίδρυση ή λειτουργία ΣΕΚ, θα έπρεπε να θεωρείται απαραίτητη προϋπόθεση η εξυπηρέτηση αναγκών δύο (2) τουλάχιστον Τεχνολογικών Λυκείων.

ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΣΕΚ-ΣΕ (6)

Για τη βελτίωση της λειτουργίας των ΣΕΚ και για την εξάλειψη των διοικητικών επικαλύψεων (μεταξύ συστεγαζόμενων ΣΕΚ και Τεχνολογικών Λυκείων) και τον περιορισμό της σπατάλης άξιζε να γίνουν ορισμένες διορθώσεις στη δομή τους. Πιο συγκεκριμένα:

Η υφιστάμενη πολύπλοκη διοικητική δομή που υπάρχει σήμερα σ' αυτά είναι σωστό να απλοποιηθεί με την ενίσχυση του ρόλου των Υπευθύνων Εργαστηρίων Κατεύθυνσης και την κατάργηση των Υπευθύνων Τομέων. Στο ΣΕΚ εκτός από το Διευθυντή θα υπάρχει και Υποδιευθυντής με τους ίδιους όρους (αριθμός μαθητών, κ.λπ.) που θα ίσχυε για το Τεχνολογικό Λύκειο. Αν με βάση τα ανωτέρω δεν υπάρχει ΣΕΚ αλλά ΣΕ, η καθημερινή παρακολούθηση της καλής λειτουργίας του ΣΕ θα γίνεται με τον ορισμό ενός επιπλέον Υποδιευθυντή από το Τεχνολογικό Λύκειο αποκλειστικά υπευθύνου για το ΣΕ πέραν από αυτούς που θα προβλέπονταν με βάση τον αριθμό των μαθητών του Τεχνολογικού Λυκείου. Αυτός θα αναλάμβανε την ευθύνη της καλής λειτουργίας του ΣΕ και του κτιρίου στο οποίο στεγάζεται σε συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς, που θα ορίζονταν Υπεύθυνοι σε κάθε Εργαστήριο Κατεύθυνσης. Προτείνεται, επίσης, ο συγκεκριμένος Υποδιευθυντής να είχε μειωμένο ωράριο, αντίστοιχο με αυτό του Διευθυντή του Τεχνολογικού Λυκείου. Μ' αυτές τις αλλαγές θα περιοριζόταν και το φαινόμενο της προμήθειας περιττού εξοπλισμού και υλικών που δεν θα εξυπηρετούσαν τις ανάγκες του προγράμματος του σχολείου.

Από τα παραπάνω τελικά προτείνεται :

Να ίσχυε η αναλογία ενός (1) ΣΕΚ προς δύο (2) τουλάχιστον Τεχνολογικά Λύκεια, χωρίς να υπολογίζονταν τα ΙΕΚ ως δομές, οι οποίες επιβάλλουν τη δημιουργία ή λειτουργία ΣΕΚ. Όπου η αναλογία αυτή δεν πληρούνταν, τα υπάρχοντα ΣΕΚ να μετατρέπονταν σε ΣΕ για την εργαστηριακή υποστήριξη των αντίστοιχων Τεχνολογικών Λυκείων.

ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΣΕΚ-ΣΕ (7)

Επίσης, στο πλαίσιο της *αναβάθμισης της διδασκαλίας των εργαστηριακών μαθημάτων και της διεξαγωγής των αντίστοιχων ασκήσεων*, προτείνεται :

- Να ορίζονται Υπεύθυνοι Εργαστηρίων Κατεύθυνσης και οι εκπαιδευτικοί (πτυχιούχοι Πανεπιστημίων κλάδων ΠΕ09, ΠΕ12, ΠΕ14 και ΠΕ19), οι οποίοι έχουν τα εργαστηριακά μαθήματα σε Α΄ ανάθεση και αποκλείονται με την ισχύουσα νομοθεσία, αφού η τελευταία προβλέπει να ορίζονται μόνο οι πτυχιούχοι ΤΕΙ (κλάδων ΠΕ17, ΠΕ18 & ΠΕ20) και οι απόφοιτοι ΤΕΛ (κλάδου ΤΕ01). Με αυτό τον τρόπο, γίνεται και οικονομία κλίμακας στο εκπαιδευτικό προσωπικό της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (ΔΕ) αξιοποιώντας τα προσόντα όλων των εκπαιδευτικών.

Συμπερασματικά: (1)

Για την επιτυχή λειτουργία του Τεχνολογικού Λυκείου, που θα ήταν ισότιμο με το Γενικό Λύκειο, ήταν αναγκαίο:

- Να στελεχώνεται από άριστα καταρτισμένο και **ΠΟΙΟΤΙΚΟ εκπαιδευτικό προσωπικό κλάδων ΠΕ.**
- Τα μαθήματα προσανατολισμού της Α΄ τάξης του Τεχνολογικού Λυκείου να είναι θεωρητικά μαθήματα, χωρίς να απαιτείται για τη διδασκαλία τους η ύπαρξη και λειτουργία εργαστηρίων, που θα επιβάρυναν τη λειτουργία των ΣΕ ή των ΣΕΚ με εργαστηριακή υποστήριξη και διπλούς εκπαιδευτικούς. Τα μαθήματα αυτά στην Α΄ τάξη όφειλαν να είναι προσανατολισμού και ενημέρωσης για την επιλογή τομέα και όχι εισαγωγικά Τομέα. Γιατί έτσι δηλωνόταν ότι ο Τομέας ξεκινά από την Α΄ Τάξη, που δεν ήταν στις προθέσεις του δημιουργούμενου Τεχνολογικού Λυκείου. Γι αυτόν ακριβώς τον λόγο **οι μαθητές έπρεπε να διδάσκονται όλα τα μαθήματα προσανατολισμού** και όχι μόνο ορισμένα, ώστε να μπορούν να επιλέξουν, με ατομικά κριτήρια, Τομέα στη Β΄ τάξη.

Συμπερασματικά: (2)

- Η αρχική πρόταση του Υπουργείου προέβλεπε στην Α΄ τάξη μαθήματα **επιλογής/προσανατολισμού** από τα οποία οι μαθητές υποχρεώνονταν να επιλέξουν μόνο δύο (2) και μάλιστα όχι όποιο ήθελαν αλλά μόνο από εκείνα για τα οποία ήδη λειτουργούσαν αντίστοιχοι τομείς στη Β΄ τάξη. Κατά συνέπεια εδώ δεν ακολουθείτο η ρήση της πολιτικής ηγεσίας «πρώτα ο μαθητής», αλλά εμφανίζεται η ρήση των σχεδιαστών του Τεχνολογικού Λυκείου να είναι «πρώτα ο εκπαιδευτικός», αφού η διδασκαλία των μαθημάτων επιλογής/προσανατολισμού είχε ως θεμέλιο τη σημερινή κατάσταση στα ΕΠΑΛ και τα ΕΠΑΣ. Αυτό, πέραν της ενδεχόμενης σκοπιμότητας, μπορούσε ορθά να θεωρηθεί και λανθασμένη σχεδιαστική κίνηση, διότι έτσι ενισχύετο η εσωστρέφεια στο υπό ίδρυση νέο Τεχνολογικό Λύκειο που θα στηριζόταν στην υπάρχουσα αντίληψη και διαμόρφωση των ΕΠΑΛ και των ΕΠΑΣ.

Συμπερασματικά: (3)

Επίσης,

- Ωφέλιμο θα ήταν η επανεξέταση της ύπαρξης των μαθημάτων **Βασικών Δεξιοτήτων** τα οποία θα έπρεπε να ενταχθούν στα μαθήματα επιλογής/προσανατολισμού, διότι τα δύο εξ αυτών, πέραν της ερευνητικής εργασίας, υποστήριζαν αντίστοιχους Τομείς της Β΄ Τάξης.
- Εναλλακτικά το μάθημα της Ερευνητικής Εργασίας θα μπορούσε να μεταφερθεί σε επόμενη τάξη ως μάθημα του κάθε Τομέα για μεγιστοποίηση του αναμενόμενου οφέλους με τη σύνδεσή του με τα αντίστοιχα επαγγέλματα.

Συμπερασματικά: (4)

Με βάση αυτά οι παραπομπές [3] & [4] στην πρόταση για το Τεχνολογικό Λύκειο (Μάιος 2011, Ωρολόγιο Πρόγραμμα Α΄ τάξης , σελ. 24) θα έπρεπε να καταργηθούν. Στην πρόταση αυτή ουσιαστικά οι μαθητές υποχρεώνονταν να επιλέξουν συγκεκριμένα μαθήματα ... και όχι από αυτά που πρόσφερε το ωρολόγιο πρόγραμμα. Η υπάρχουσα σήμερα κατάσταση στην Τεχνική-Επαγγελματική Εκπαίδευση στη χώρα μας επιτρέπει να λειτουργούν ορισμένοι Τομείς και άρα με βάση τις προαναφερθείσες παραπομπές στο μεγαλύτερο ποσοστό των Τεχνολογικών Λυκείων θα διδάσκονταν τέσσερα (4) από τα μαθήματα Επιλογής, ενώ αυτά εμφανίζονταν οκτώ (8). Με άλλα λόγια το σχολείο θα αναπαράγαγε τον εαυτό του, σύμφωνα με τους υπηρετούντες εκπαιδευτικούς. Ως αποτέλεσμα θα αποκλειόταν η ανάπτυξη στο Τεχνολογικό Λύκειο νέων τομέων και ειδικοτήτων πλην αυτών που ήδη λειτουργούσαν σ' αυτό.

Συμπερασματικά: (5)

- Οι σημερινοί κανόνες για την ίδρυση και λειτουργία των ΣΕΚ είναι αντιοικονομικοί, χωρίς να εξετάζουμε την έλλειψη πόρων που αντιμετωπίζει η χώρα μας.
- Επίσης, όπως ανωτέρω εξηγήθηκε δεν είναι προς όφελος της εκπαιδευτικής διαδικασίας.
- Επιπλέον, η σημερινή αντίληψη για τη δημιουργία και λειτουργία των ΣΕΚ σημαίνει έλλειψη ελέγχου στην προμήθεια εργαστηριακού εξοπλισμού, η οποία θα έπρεπε να βρίσκεται υπό την εποπτεία και των Διευθυντών των Τεχνολογικών Λυκείων που θα υποστήριζαν. Με αυτό τον τρόπο θα μειωνόταν η πιθανότητα της προμήθειας μη αναγκαίου εργαστηριακού υλικού για τη διεξαγωγή της διδασκαλίας των προβλεπόμενων από το πρόγραμμα σπουδών ασκήσεων αλλά για λόγους εντυπωσιασμού προκειμένου να αποδειχθεί η αναγκαιότητα λειτουργίας των μονάδων αυτών ή για άλλους λόγους. Η λειτουργία μόνο ΣΕ σε κάθε Τεχνολογικό Λύκειο επιβάλλεται να είναι η επιθυμητή επιλογή, όπου δεν συντρέχει ο κανόνας ένα (1) ΣΕΚ προς δύο (2) τουλάχιστον Τεχνολογικά Λύκεια όπως προαναφέρθηκε.

Συμπερασματικά: (6)

Επίσης,

Στις περιπτώσεις που τα ΣΕΚ θα συστεγάζονταν με τα Τεχνολογικά Λύκεια (σημερινά ΕΠΑ.Λ.) θα μπορούσε να οριστεί ένας υποδιευθυντής του ΕΠΑ.Λ. (ως Υποδιευθυντής Εργαστηρίων π.χ.) και να έχει στην αρμοδιότητά του τα πρώην ΣΕΚ! Σε αυτή την περίπτωση θα ορίζονταν μόνο υπεύθυνοι εργαστηρίων με αντάλλαγμα τη μη ανάληψη άλλων εξωδιδασκτικών εργασιών και χωρίς μείωση ωραρίου! Σε περίπτωση που δεν συστεγάζονταν τα ΣΕΚ με ΕΠΑ.Λ., θα μπορούσε να οριστεί Υποδιευθυντής Εργαστηρίων ένας υποδιευθυντής του πλησιέστερου ΕΠΑ.Λ.

Συμπερασματικά: (7)

Τέλος, το Τεχνολογικό Λύκειο, για να είχε συμβολή στην πολιτιστική, την κοινωνική και την οικονομική ανάπτυξη της χώρας, έπρεπε ο σχεδιασμός του να είναι σύμφωνος με τους αναπτυξιακούς στόχους της χώρας, να είχε δηλ. **εξωστρέφεια**. Για τους αναπτυξιακούς στόχους θα ήταν σωστό να ληφθούν υπόψη και οι εξής δράσεις, που αφορούν στην ανάπτυξη της χώρας:

- A) Η πρωτοβουλία του Ελληνοαμερικανικού Εμπορικού Επιμελητηρίου για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και της καινοτομίας στην Ελλάδα. **Make Innovation Work, Διαγωνισμός: «Κάνε την Καινοτομία, Πράξη» 16-03-2011.**

Με βάση την πρωτοβουλία αυτή τα επιχειρηματικά σχέδια πρέπει να αφορούν σε έναν από τους **τέσσερις πυλώνες** της ελληνικής οικονομίας και ανάπτυξης:

- **Πράσινη Ενέργεια**
- **Τουρισμός**
- **Εναλλακτική Γεωργία**
- **Μεταφορές & η Ναυτιλία**

Συμπερασματικά (8)

Β) Η μελέτη της **McKinsey & Company** «**Η Ελλάδα 10 χρόνια μπροστά**» που εκπονήθηκε για λογαριασμό του ΣΕΒ (06-09-2011).

Με βάση τη μελέτη αυτή, η **ανάπτυξη πέντε μεγάλων κλάδων** της ελληνικής οικονομίας θα μπορούσε να δημιουργήσει εκατοντάδες χιλιάδες θέσεις εργασίας, σύμφωνα με έρευνα της McKinsey για τον ΣΕΒ. Οι κλάδοι που μπορούν να συμβάλλουν στη δημιουργία περισσότερων από 500.000 θέσεων εργασίας μέσα στην επόμενη δεκαετία είναι:

- **οι Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας**
- **ο Τουρισμός**
- **η Γεωργία**
- **το Λιανεμπόριο και η Βιομηχανία-Μεταποίηση Τροφίμων.**

Συμπερασματικά: (9)

Τελειώνοντας παρατίθεται απόσπασμα από άρθρο του αείμνηστου καθηγητή της Ανωτάτης Γεωπονικής Σχολής Αθηνών Οδυσσέα Νταβίδη:

«"Οι σχεδιαστές δεν πρέπει να παίζουν μόνοι". Ο κίνδυνος έχει επισημανθεί από το 1958, στο σεμινάριο των Κρατών της Αμερικανικής Ηπείρου για το σχεδιασμό της εν γένει εκπαίδευσης (Interamerican Seminar on overall Education) και είχε υπογραμμιστεί τότε ότι: "πρώτη και κεφαλαιώδης αρχή στο σχεδιασμό της εκπαίδευσης είναι να αποφευχθούν τα ατομικά και ομαδικά συμφέροντα, να εκτρέψουν το σχεδιασμό της εκπαίδευσης από τους ειδικούς στόχους της και συγκεκριμένα τη συμβολή της στην πολιτιστική, κοινωνική και την οικονομική ανάπτυξη"».